

IZVJEŠTAJ O EKSKURZIJAMA

Po programu 18. simpozija Istočnoalpsko-dinarskog društva za proučavanje vegetacije u Dubrovniku od 15. do 20. lipnja 1983, izvedene su i dvije jednodnevne geobotaničke ekskurzije o kojima želimo ukratko izvijestiti.

Prva ekskurzija bila je 17. lipnja s ciljem da sudionici Simpozija upoznaju bitne značajke biljnoga pokrova dvaju užih područja dubrovačke okolice. Prije podne najprije smo pod vodstvom prof. Lj. Ilijanića i mr S. Hećimovića obišli otok Lokrum, koji je od godine 1963. zaštićen kao specijalni rezervat šumske vegetacije. Vegetacija toga oko 0,72 km² velikoga otočića, koji leži u južnom području eumediteranske zone hrvatskog primorja, sastoji se od 9 biljnih zajednica koje je godine 1959. detaljno istraživao i kartirao prof. S. Horvatić. Ponovljena istraživanja i kartiranje vegetacije izvršena nakon 20 godina pokazala su promjene nastale u biljnom pokrovu u progresivnoj sukcesiji vegetacije, pa je usporedba vegetacijskih karata koje je uvodno detaljno objasnio prof. Lj. Ilijanić, pobudila živo zanimanje i diskusiju.

Uz neke autohtone florističke zanimljivosti Lokruma, kao što su npr. *Arbutus* × *andrachnoides* (= *A. andrachne* × *A. unedo*) ili *Putoria calabrica*, opće zanimanje pobudio je i Botanički vrt za suptropsko bilje s njegovim zanimljivostima.

Nakon toga predviđeno je iskrcavanje na otočiću Bobari, no zbog velikih valova na moru to nije bilo moguće ostvariti, pa su sudionici Simpozija sa broda u vožnji pored južnih stijena otočića mogli promatrati srebrnastosive busenove i žute glavice endemične dubrovačke zečine (*Centaurea ragusina*), simbol 18. simpozija. Nakon kratkog zadržavanja u Cavtatu vratili smo se u Dubrovnik.

Poslije podne istoga dana prevezli smo se žičarom na Srđ (412 m). Od platoa na vrhu spuštajući se do podnožja pješice dr I. Šugar pregledno je objašnjavao značajke mediteransko-montanog pojasa a zatim eumediteranske vegetacijske zone koja na Srđu seže približno do 300 m nad morem.

Drugom ekskurzijom održanom 19. lipnja, odvezli smo se po mirnom moru na veliki južnodalmatinski otok Mljet, kojega je zapadni dio, površine oko 3100 hektara, godine 1960. proglašen Nacionalnim parkom. Taj smo dio Mljeta, pod brižnim vodstvom dr Ive Volarić-Mršić i dr Ljerke Regula-Bevilaqua djelomično razgledali od naselja Polače preko Vilinskog vrela, Velikoga i maloga jezera do Pomene. Pritom su posebno zanimanje pobudile prekrasne sastojine alepskoga bora te klimatogena zajednica *Orno-Quercetum ilicis*.

Prigodom zajedničkog ručka u hotelu »Odisej« na zgodan način, napola u šali zahvalio se prof. S. Pignatti u ime svih sudionika prof. Lj. Ilijaniću i njegovim suradnicima, ne samo za izvrsno pripremljene i uspješno izvedene ekskurzije već posebno i za uzornu organizaciju 18. simpozija u Dubrovniku u cjelini.

Na kraju neka bude ovdje također zabilježeno da je na Simpoziju bilo 77 sudionika i da su na Glavnoj skupštini Istočnoalpsko-dinarskoga društva za proučavanje vegetacije jednoglasno izabrani za počasne članove prof. E. Aichinger, prof. H. Em, prof. A. Hofmann, prof. E. Oberdorfer i prof. S. Pignatti. Izabrano je također novo predsjedništvo Društva u ovom sastavu: prof. E. Mayer (Ljubljana), kao predsjednik, prof. L. Poldini (Trst), prof. Lj. Ilijanić (Zagreb) i prof. E. Hübl (Beč) potpredsjednici, te glavni tajnik dr. L. Marinček (Ljubljana).

ERNEST MAYER

POROČILO O EKSKURZIJAH

Po programu 18. simpozija Vzhodnoalpsko-dinarskega društva za proučavanje vegetacije, ki je bil od 15.—20. junija 1983 v Dubrovniku, sta bili izvedeni tudi dve enodnevnii ekskurziji, o katerih želimo na kratko poročati.

Prva ekskurzija je bila 17. junija in je imela za cilj dve različni območji v neposredni okolici mesta Dubrovnik. Dopoldne smo najprej obiskali pod vodstvom prof. L. Ilijanića in mag. S. Hećimovića otok Lokrum, ki je zaščitén od leta 1963. dalje kot naravni rezervat. Vegetacijo tega le približno 0,72 km² velikega otoka, ki leži v južnem območju zveze *Quercion ilicis* in sestoji iz 9 rastlinskih združb, je leta 1959 natančno popisal in kartiral prof. S. Horvatić. Ponovne raziskave, ki so bile izvršene po razmaku 20 let, so pokazale nekatere medtem nastale spremembe v vegetaciji, tako da je primerjava obeh vegetacijskih kart iz leta 1959 oz. 1979, ki jo je podrobno raztolmačil prof. Lj. Ilijanić, vzbudila živahno zanimanje in diskusijo. Razen nekaterih spontanii florističnih posebnosti otoka Lokruma, kot so n.pr. *Arbutus* × *andrachnoides* (= *A. andrachne* × *A. unedo*) ali *Putoria calabrica*, je nadalje vzbudil splošno pozornost leta 1960 osnovani Botanični vrt za subtropsko rastlinstvo z njegovimi znamenitostmi. Kasneje zaradi nemirnega morja ni bilo mogoče pristati, kot predvideno, na otočku Bobari, tako da so si udeležnici lahko samo od daleč ogledali v njegovih južnih stenah srebrnosive blazine in bleščeče rumene glavice vrste *Centaurea ragusina*, simbol tega simpozija. Po kratkem postanku v Cavtatu smo se vrnili v Dubrovnik. Popoldne smo se povzpeli z žičnico na hrib Srđ (412 m), ki leži tik nad mestom. Od platoja polagoma sestopajoč proti jugu je dr. I. Šugar pregledno tolmačil in razlagal najprej posebnosti mediteransko-montanske in nato eumediteranske vegetacijske cone; meja med njima leži približno pri 300 m nadmorske višine.

Druga ekskurzija je 19. junija ob mirnem morju popeljala udeležence na veliki južnodalmatinski otok Mljet, katerega zahodni del je od leta 1960 dalje strogo zaščitén kot nacionalni park, ki obsega okrog 3100 hektarjev. Tega smo si delno ogledali pod skrbnim vodstvom dr. Ive Volarić-Mršić in dr. Ljerke Regula-Bevilacqua od naselja Polače preko Vilinskega vrela, Velikega in Malega jezera do naselja Pomena.

Pri tem so vzbudili posebno občudovanje in zanimanje prelepi sestoji alepskega bora in klimatogena združba *Orno-Quercetum ilicis*. Ob zaključnem kosilu v hotelu »Odisej« se je na prijeten, pol resen in pol šaljiv način zahvalil prof. S. Pignatti v imenu vseh udeležencev profesorju Lj. Ilijaniću in njegovim sodelavcem ne samo za izvrstno pripravljene in izvedene, v vsakem pogledu uspešne ekskurzije, marveč posebno še za vzorno organizacijo celotnega 18. simpozija v Dubrovniku.

Na koncu naj bo še zabeleženo, da je na tem simpoziju sodelovalo 77 udeležencev in da so bili na generalni skupščini Vzhodnoalpsko-dinarskega društva za proučevanje vegetacije soglasno izvoljeni za njegove častne člane prof. E. Aichinger, prof. H. Em, prof. A. Hofmann, prof. E. Oberdorfer in prof. S. Pignatti, kot tudi novo predsedstvo, ki ga sestavljajo kot predsednik prof. E. Mayer (Ljubljana), podpredsedniki prof. L. Poldini (Trieste), prof. Lj. Ilijanić (Zagreb) in prof. E. Hübl (Wien) ter generalni sekretar dr. L. Marinček (Ljubljana).

ERNEST MAYER

BERICHT ÜBER DIE EXKURSIONEN

Anlässlich der 18. Tagung der Ostalpin-dinarischen Gesellschaft für Vegetationskunde, die vom 15.—20. Juni 1983 in Dubrovnik abgehalten worden ist, sind programmgemäss zwei eintägige Exkursionen durchgeführt worden, über die wir hier kurz berichten möchten.

Die erste Exkursion fand am 17. Juni statt und hatte zum Ziel zwei verschiedene Bereiche in der unmittelbaren Umgebung der Stadt Dubrovnik. Vormittags wurde unter Führung von Prof. Lj. Ilijanić und Mag. S. Hećimović zuerst die Insel Lokrum besucht, die seit 1963 als Reservat unter Naturschutz steht. Die Vegetation dieser nur etwa 0,72 km² grossen Insel, die im südlichen Bereiche des kroatischen Küstenlandes in *Quercion ilicis*-Zone liegt und aus 9 Pflanzengesellschaften zusammengesetzt ist, wurde im Jahre 1959 von Prof. S. Horvatić genau aufgenommen und kartiert. Die nach einem Zeitabstand von 20 Jahren erneut durchgeführten Untersuchungen haben einige inzwischen entstandene Unterschiede in der Pflanzendecke aufgezeigt, sodass der Vergleich der beiden Vegetationskarten von 1959 bzw. 1979, von Prof. Lj. Ilijanić eingehend erläutert, lebhaftes Interesse und Diskussion hervorgerufen hat. Neben einigen spontan vorkommenden floristischen Seltenheiten der Insel Lokrum, wie z.B. *Arbutus* × *andrachnoides* (= *A. andrachne* × *A. unedo*) oder *Putoria calabrica*, hat ferner auch die Besichtigung des im Jahre 1960 gegründeten Botanischen Gartens für subtropische Gewächse mit seinen Sehenswürdigkeiten allgemeines Aufsehen erweckt. Die ausserdem vorgesehene Landung auf der kleinen Nachbarinsel Bobara wurde durch den hohen Seegang vereitelt, weshalb die Teilnehmer nur von weitem an den südexponierten Felswänden die silberweissen Polster und leuchtendgelben Köpchen der *Centaurea ragusina*, das Symbol der diesmaligen Tagung, sehen konnten. Nach kurzem Aufenthalt in Cavtat wurde nach Dubrovnik zurückgekehrt. Nachmittags fahren wir dann mit der Drahtseilbahn auf den sich unmittelbar hinter der Stadt aufbauenden Berg Srđ (412 m) hinauf. Vom Plateau allmählich gegen Süden absteigend wurde zuerst die mediterran-montane und danach die eumediterrane Vegetationszone von Dr. I. Šugar ausführlich besprochen und anschaulich erläutert; der Übergang von der einen in die andere Zone liegt bei etwa 300 m Meereshöhe.

Die zweite Exkursion führte uns am 19. Juni mit ruhiger Seefahrt auf die grosse süddalmatinische Insel Mljet, deren westlicher Teil seit dem Jahre 1960 als Nationalpark, mit einer Fläche von etwa 3100 Hektar, streng geschützt ist. Dieser wurde nun von Polače aus über Vilinsko vrelo, Veliko und Malo jezero bis zum Orte Pomena unter sorgfältiger Führung von Frau Dr. Iva Volarić-Mršić und Frau Dr. Ljerka Regula-Bevilacqua besichtigt, wobei die prächtigen *Pinus halepensis*-Bestände sowie die klimatogene Assoziation *Orno-Quercetum ilicis* besondere Beachtung hervorgerufen haben. Anlässlich des Abschiedsmahles im Hotel Odisej hat Prof. S. Pignatti in angenehmer, halb ernster und halb scherzhafter Weise, im Namen aller Teilnehmer Prof. Lj. Ilijanić und seinen Mitarbeitern für die ausgezeichnet vorbereiteten und durchgeführten, in jeder Hinsicht gelungenen Exkursionen, wie besonders auch für die mustergültige Gesamtorganisation der 18. Tagung in Dubrovnik gedankt.

Abschliessend sei noch vermerkt, dass an dieser Tagung 77 Personen teilgenommen haben und dass anlässlich der am 18. Juni abgehaltenen Generalversammlung der Ostalpin-dinarischen Gesellschaft für Vegetationskunde als Ehrenmitglieder einstimmig Prof. E. Aichinger, Prof. H. Em, Prof. A. Hofmann, Prof. E. Oberdorfer und Prof. S. Pignatti, sowie das neue Präsidium, bestehend aus dem Präsidenten Prof. E. Mayer (Ljubljana), den Vizepräsidenten Prof. L. Poldini (Trieste), Prof. Lj. Ilijanić (Zagreb) und Prof. E. Hübl (Wien) und dem Generalsekretär Dr. L. Marinček (Ljubljana), erwählt worden sind.

ERNEST MAYER

RELAZIONE DELLE ESCURSIONI

In occasione del XVIII Congresso della Società Estalpino-Dinarica di Fitosociologia, che si è svolta a Dubrovnik dal 15 al 20 giugno 1984, sono state effettuate due escursioni di un giorno, secondo quanto previsto dal programma, di cui diamo qui breve relazione.

La prima escursione del 17 giugno aveva come meta due località dell'immediato circondario di Dubrovnik. Nel mattino venne visitata con la guida del prof. Lj. Ilijanić e del mag. S. Hećimović l'isola di Lokrum, che dal 1963 è stata dichiarata riserva naturale. La vegetazione di questa isola, che misura soltanto 0,72 km², appartiene al *Quercion ilicis* ed è costituita da 9 associazioni. Nel 1959 l'isola venne accuratamente rilevata e cartografata dal prof. S. Horvatić. Le ricerche condotte dopo vent'anni hanno evidenziato alcune diversità verificatesi in questo intervallo, così che il confronto delle due carte di vegetazione del 1959 e del 1979, illustrato esaurientemente dal prof. Lj. Ilijanić, ha suscitato grande interesse e vivace discussione. Oltre ad alcune rarità floristiche spontanee per l'isola di Lokrum, quali p.e. *Arbutus* × *andrachnoides* (= *A. andrachne* × *A. unedo*) o *Putoria calabrica*, anche l'Orto Botanico, fondato nel 1960 per specie tropicali, hanno destato vivo interesse. Il previsto attracco sulla piccola isola di Bobara è stato impedito dal mare grosso, così che i partecipanti poterono ammirare soltanto da lontano i cuscineti bianco-argentei e i capolini giallo-luminosi della *Centaurea ragusina* sulle rocce volte a sud, assunta a simbolo del Congresso. Dopo una breve fermata a Cavtat si fece ritorno a Dubrovnik.

Nel pomeriggio salita con cremagliera sul M. Srđ (412 m), che si erge alle spalle della città. Procedendo dall'altipiano verso sud, in discesa, il dot. I. Š u g a r ha ampiamente illustrato la vegetazione prima di tipo mediterraneo-montano e poi eumediterraneo, con un confine fra le due situato a circa 300 m slm.

La seconda escursione del 19 giugno ci ha portato, dopo un tranquillo viaggio per mare, sulla grande isola di Mljet nella Dalmazia meridionale, la cui parte occidentale con una superficie di 3100 ha è stata costituita a Parco Nazionale nel 1960 e posta sotto rigida tutela. La sua visita, iniziata da Polače, è continuata attraverso Vilinsko vrelo, Veliko e Malo jezero fino alla località di Pomena con la guida accurata della sig. a dott. Iva V o l a r i ć-M r š i ć e della sig. a dott. L j e r k a R e g u l a-B e v i l a c q u a. Si sono potuti ammirare i magnifici complessi di *Pinus halepensis* e la vegetazione climax *Orno-Quercetum ilicis*. Durante il pranzo di congedo il prof. S. P i g n a t t i ha simpaticamente ringraziato in parte scherzosamente in parte seriamente a nome di tutti i partecipanti il prof. L j. I l i j a n i ć e i suoi collaboratori per le escursioni riuscitissime e ricche di contenuto come pure per la eccellente organizzazione generale del XVIII Congresso in Dubrovnik.

Infine ricordiamo che a questo Congresso hanno partecipato 77 persone e che durante l'assemblea generale della Società Estalpino-Dinarica di Fitosociologia, tenutasi il 18 giugno, sono stati nominati all'unanimità membri onorari i professori E. A i c h i n g e r, H. E m, A. H o f m a n n, E. O b e r d o r f e r, e S. P i g n a t t i e così pure è stato eletto il nuovo Presidium costituito dal Presidente prof. E. M a y e r (Ljubljana), dai Vicepresidenti prof. L. P o l d i n i (Trieste), prof. L j. I l i j a n i ć (Zagreb) prof. E. H ü b l (Wien) e dal Segretario generale dott. L. M a r i n - č e k (Ljubljana).

ERNEST MAYER